

O LUCRARE ACADEMICĂ ÎN DOMENIUL PARAZITOLOGIEI CU IMPACT PROFUND ASUPRA MEDIULUI AMBIANT

Academician **Boris GAINA**

E-mail: borisgaina17@gmail.com

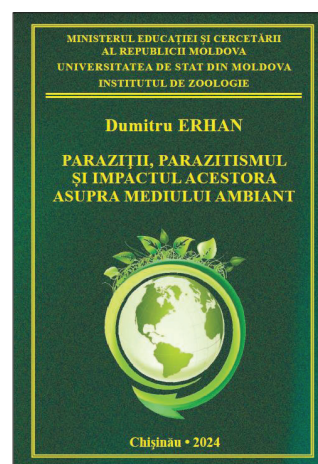
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2140-0591>

Academia de Științe a Moldovei

Monografia *Paraziții, parazitismul și impactul acestora asupra mediului ambiant* este elaborată în cadrul Institutului de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova, urmare a unor proiecte de cercetare științifică (Codul proiectelor: 15.817.02.12F; 20.80009.7007.12; 010701). Autorul, Dumitru Erhan, doctor habilitat în științe biologice, profesor cercetător, membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” din România, și-a expus studiul pe 856 de pagini în 11 capitole. Lucrarea este însoțită de 958 de surse bibliografice din literatura de specialitate, începând cu noțiunile de parazit, parazitism și sistem parazitar, continuând cu particularitățile de dezvoltare a paraziților, distribuția paraziților în limitele sistemului parazit-gazdă, epidemiologie și modelele de sisteme gazda-parazit, sisteme parazitare, aspectele ecologice ale zooparazitologiei, ecologia și diversitatea acesteia, ecologia veterinară, contaminarea biologică a mediului ambiant cu agenți parazitari, legi, reguli și principii ecologice. Lucrarea finalizează cu modelarea matematică a proceselor epizootice la bolile parazitare.

Autorul oferă o viziune integrată, unificatoare privind echilibrarea și optimizarea sănătății oamenilor, animalelor și mediului, pornind de la ideea că este deosebit de important să prevenim, să precizem, să detectăm și să răspundem la amenințările globale pentru sănătate. Scopul lucrării, de a contribui la aprofundarea cunoștințelor în domeniul parazitologiei și impactului agenților parazitari în formarea și menținerea focarelor de maladii parazitare în mediul înconjurător, este atins, astfel, printr-o structurare optimă, includerea rezultatelor noi de clinică și a rezultatelor studiilor moderne din domeniu, girul experienței fructuoase, îndelungate, pe care profesorul cercetător Dumitru Erhan a acumulat-o în ultimele decenii de muncă creativă.

Odată cu apariția acestei lucrări, medicii veterinari, medicii umani, biologii, ecologiștii, toți cei interesați de domeniul parazitologiei au la îndemână o

Dumitru ERHAN. *Paraziții, parazitismul și impactul acestora asupra mediului ambiant*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2024. 856 p.

sursă utilă de informare privind elaborarea măsurilor de diminuare a agenților parazitari la om, la animalele domestice, sălbatice și de companie, contribuind astfel la majorarea indicilor productivi la animalele de rentă și la îmbunătățirea unor parametri ai economiei naționale. Trebuie să trudești gândindu-te la cei care vor veni după tine – pare să fi fost mesajul autorului, care expune în această lucrare, într-o abordare integrativă, relațiile ecologice în parazitoze, insistând spre definirea co-invaziilor parazitare sub toate aspectele, pornind de la răspândirea lor până la consecințe economice.

Autorul, în semn de profundă recunoștință, a dedicat această lucrare dascălilor săi, academicienilor Ion Toderaș, Alexey Spassky și profesorului universitar Dmitrii Panasyuk, care l-au ghidat cu perseverență în ascensiunea sa științifică. Precizăm, în mod special, că autorul a colaborat timp de peste patru decenii cu academicianul Alexei Spassky, or, prin tradiție se naște stabilitatea, din unitate se naște puterea. Astăzi, îl găsim neobosit pe Dumitru Erhan în același laborator, aplicând o metodologie complexă de studiu, pornind

de la tipurile clasice de dezvoltare a paraziților, la migrația acestora, la căile de adaptare a stadiilor embrionare și larvare printr-o largă documentare bibliografică de specialitate. Elaborarea acestei lucrări s-a realizat printr-un mare volum de muncă entuziastă, competentă și prin eforturi ce vor intra în domeniul amintirilor.

Pasionat de istoriografie, spirit analitic, autorul convinge cititorul că biodiversitatea parazitară este o expresie a coevoluției sistemului gazdă-parazit și în această asociere trebuie bine fixată ideea că pe o gazdă se află întotdeauna mai multe specii de paraziți, care coexistă într-o asociere ce poate genera particularități complexe, încă prea puțin gândite din punct de vedere terapeutic. Factorul parazitar este unul dintre principalii factori biotici care determină numărul speciilor „gazde”, iar prin reglarea numărului de gazde se influențează și asupra structurii biodiversității. Parazitologia este o știință complexă, formată la intersecția dintre biologie, ecologie, medicina umană, medicina

veterinară și științele agricole. Componenta biologică studiază legitimitățile fundamentale ale parazitismului, componenta medicală vizează relația dintre un parazit și o persoană, componenta medicală veterinară studiază paraziții animalelor domestice și de rentă, componenta agronomică sau fitopatologia studiază paraziții la plante, iar componenta ecologică oglindește interacțiunile organismelor parazite între ele și cu habitatul lor, incluzând factorii climatici și geografici.

Astfel, monografia *Paraziții, parazitismul și impactul acestora asupra mediului ambiant* înglobează datele clasice cu noutățile de ultimă oră și cu reconsiderarea unor fenomene incerte sau incorect interpretate în timp, care conduc în final la evaluarea obiectivă a rolului paraziților în poluarea mediului ambiant și la formarea focarelor de boli parazitare. Personal, tratez apariția acestei cărți ca pe un important eveniment științific.